

Podiel vybraných fyzioterapeutických intervencií na zlepšovanie kvality života chorých s demenciou

PhDr. Iveta Ondriová, PhD., PhDr. Terézia Fertalová, PhD.

Katedra ošetrovateľstva, Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove

Demencia je jedným z najzávažnejších zdravotných a socioekonomických problémov súčasnosti. Všeobecný lekár sa poznaním geneticko-familiárnej záťaže rodín a komplexným posúdením seniora podieľa na včasnom diagnostikovaní ochorenia a sprostredkovaní konzultácie kompetentného špecialistu, ako aj na celkovom manažmente ochorenia v spolupráci s členmi multidisciplinárneho tímu a rodinou chorého. Liečba demencií je komplexná, autorky v príspevku sprístupňujú vybrané fyzioterapeutické aktivity využívané u ľudí trpiacich demenciou. Najnovšie výskumy ukazujú, že fyzická aktivita je sľubnou intervenciou v prevencii a nefarmakologickej liečbe demencie a výrazne prispieva k zlepšeniu kvality života pacientov.

Kľúčové slová: demencia, pohybová aktivita, kvalita života.

The share of selected rehabilitation interventions in improving the quality of life of patients with dementia

Dementia is one of the most serious health and socioeconomic problems today. By knowing the genetic and familial burden of families and a comprehensive assessment of the senior, the general practitioner participates in the early diagnosis of the disease and mediation of the consultation of a competent specialist, as well as in the overall management of the disease in cooperation with members of the multidisciplinary team and the patient's family. The treatment of dementia is complex, in the article the authors make available selected physiotherapy activities used for people suffering from dementia. The latest research shows that physical activity is a promising intervention in the prevention and non-pharmacological treatment of dementia and significantly contributes to improving the quality of life of patients.

Key words: dementia, physical activity, quality of life.

Úvod

Fyzioterapia je jedným z hlavných komponentov liečby pacientov s demenciou. Všetky definície poukazujú na skutočnosť, že starostlivosť o pacienta má byť v intenciách „personal care center“, v kontexte individuálnych preferencií a potrieb pacientov. U pacientov sa popri kognitívnych poruchách stretávame so znížením celkovej fyzickej zdatnosti, funkčných schopností, zvýšením rizika pádov a stratou motorických funkcií. Fyzická kondícia (medzi inými chôdza, rovnováha, držanie tela) osôb trpiacich demenciou

je nižšia ako u pacientov bez kognitívnych porúch (1). Existujú štúdie poukazujúce na skutočnosť, že správne aplikovaný program fyzioterapeutických intervencií môže ovplyvniť príznaky demencie (2). Výsledky sa však líšia v závislosti od konkrétnych charakteristík sledovaného cvičenia, ako je typ, intenzita, frekvencia a trvanie. Preto je dôležité získať povedomie a pochopiť špecifické faktory, ktoré dávajú fyzickej aktivite jej terapeutický potenciál, čo vedie k rozvoju cvičebných programov určených špeciálne na liečbu demencie.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethics approval and consent to participate:

The authors attest that their study is in compliance with human studies committees and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the Food and Drug Administration guidelines, including patient consent where appropriate. The authors also declare that their paper is in accordance with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: **Med. Praxi. 2024;21(1):36-39**
<https://doi.org/10.36290/med.2023.047>
Článok prijat redakci: 27. 6. 2023
Článok prijat k tisku: 16. 11. 2023

PhDr. Iveta Ondriová, PhD.
iondriova@centrum.sk